

GLITCH

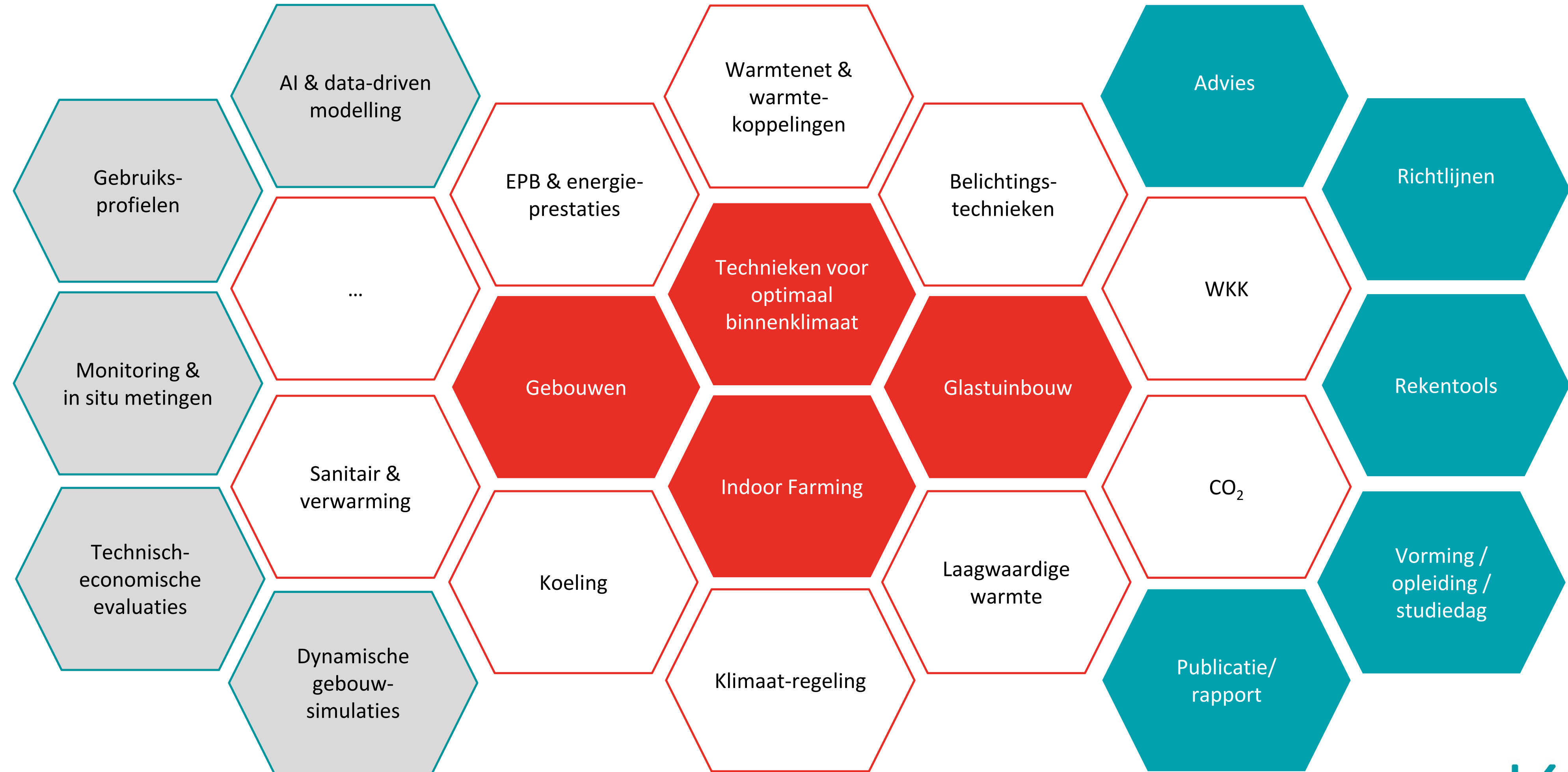
Nuttig gebruik van laagwaardige warmte

Bert De Schutter, Thomas More Kempen

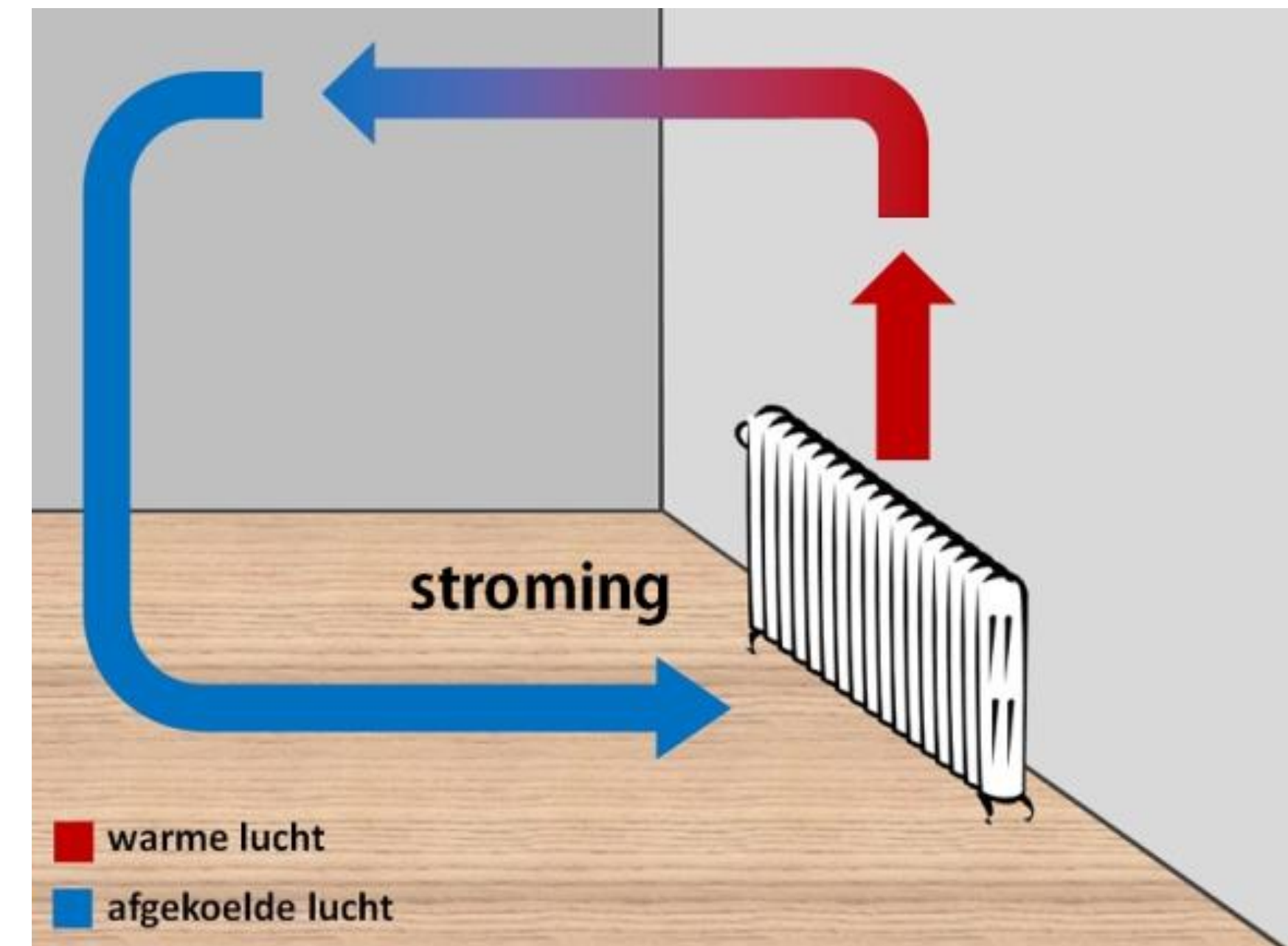
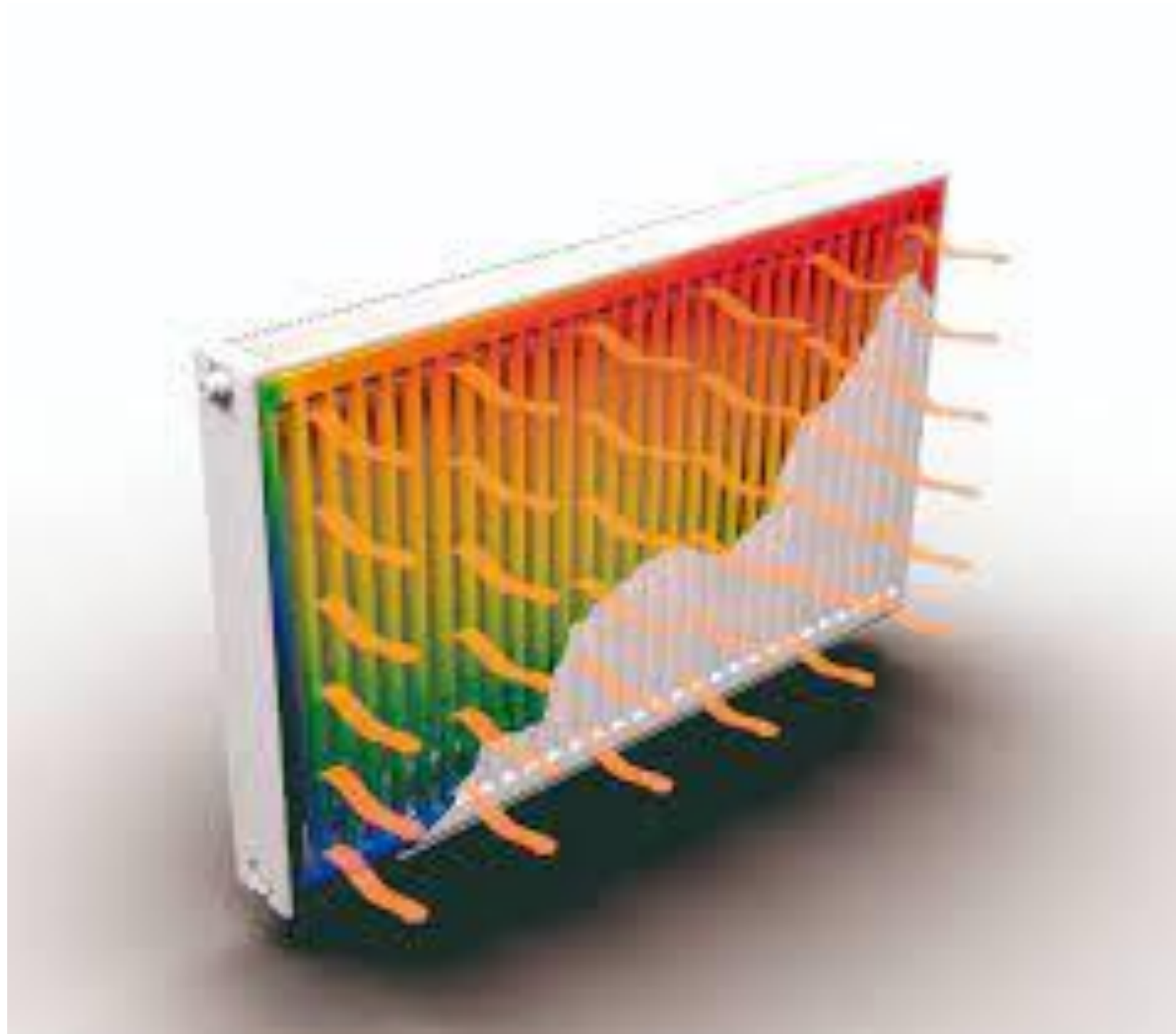

Interreg
EUROPESE UNIE
Vlaanderen-Nederland
Europees Fonds voor Regionale Ontwikkeling

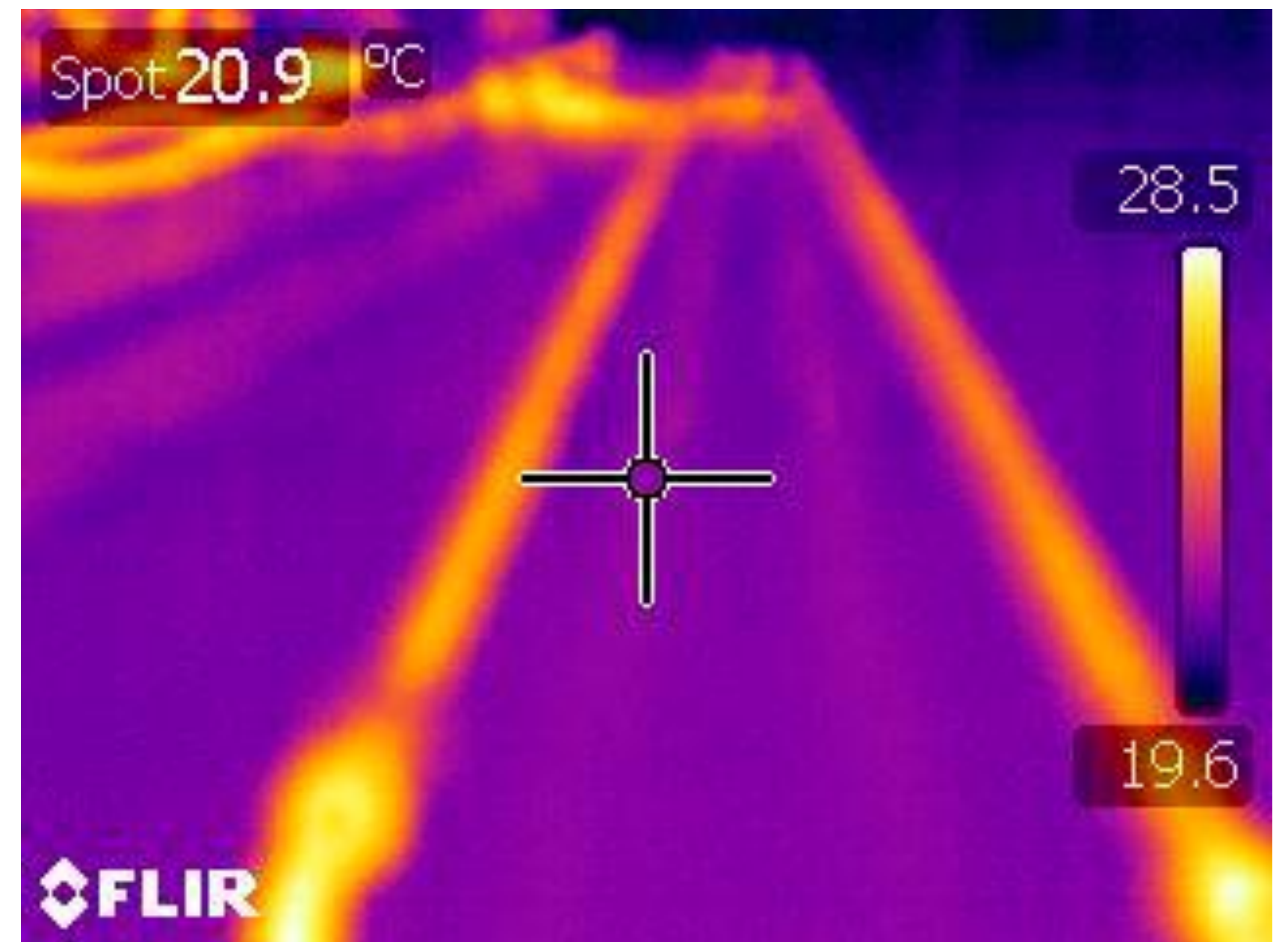

Inleiding

Warmte afgifte in de serre

Invloed van de warmte opwekkers op het temperatuur regime

Onderzoek naar laagwaardige warmte binnen GLITCH

**Geregistreeerde
Belgische norm**

NBN EN ISO 12241

2e uitg., november 2008

Normklasse: B 62

**Thermische isolatie voor gebouwinstallaties en voor industriële
installaties - Rekenregels (ISO 12241:2008)**

Isolation thermique des équipements de bâtiments et des installations industrielles - Méthodes de calcul (ISO 12241:2008)

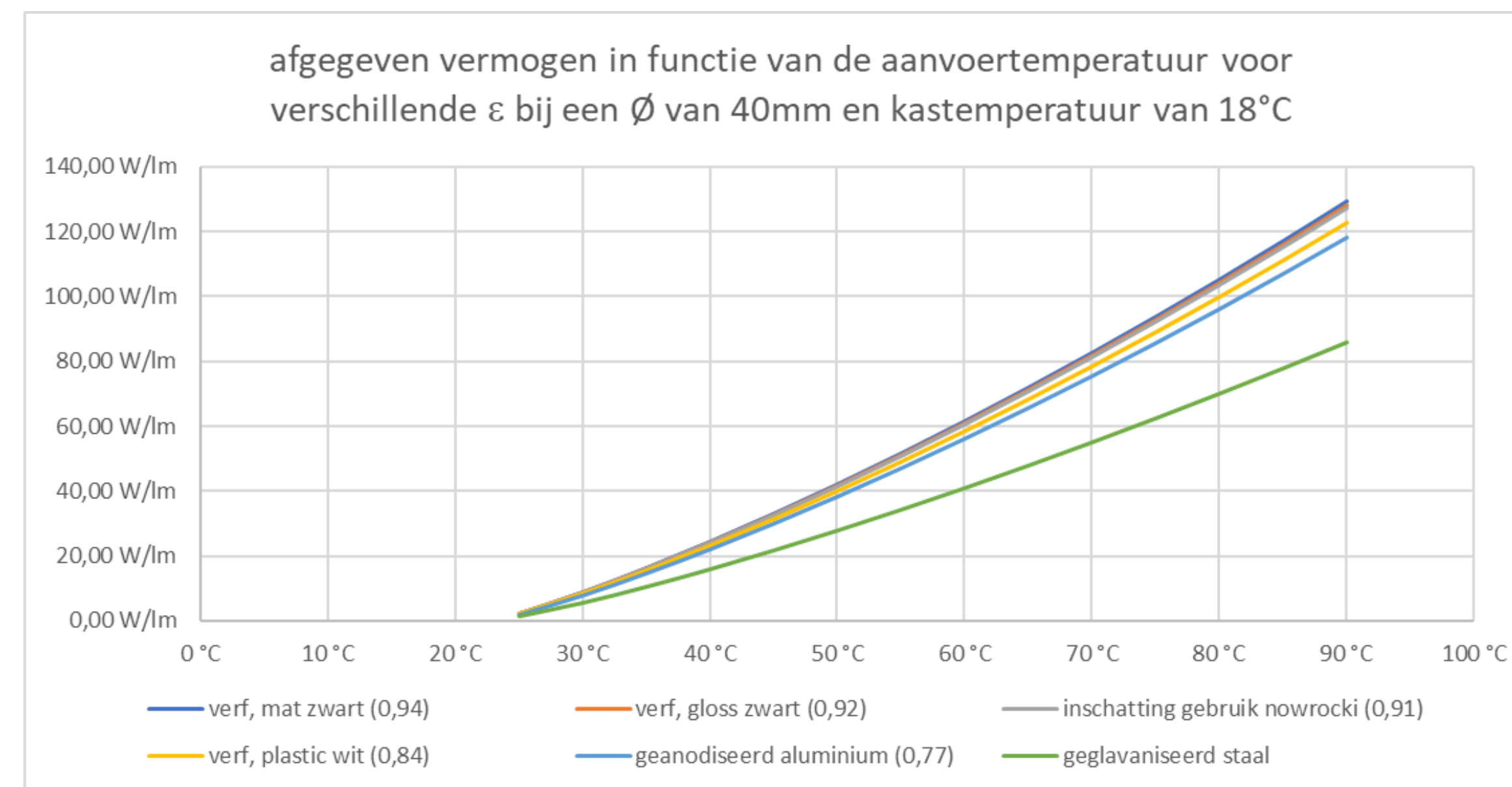
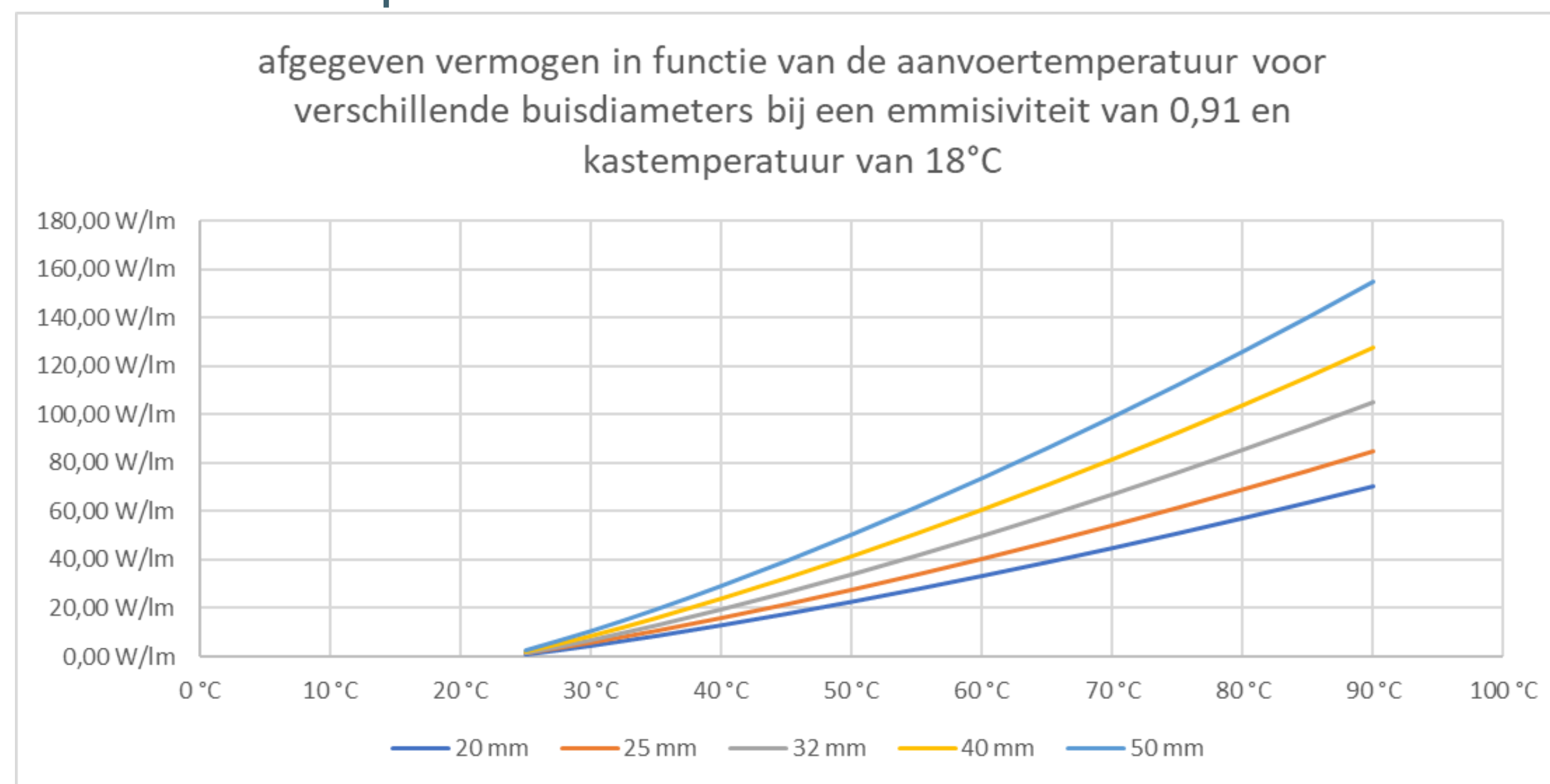
Thermal insulation for building equipment and industrial installations - Calculation rules (ISO 12241:2008)

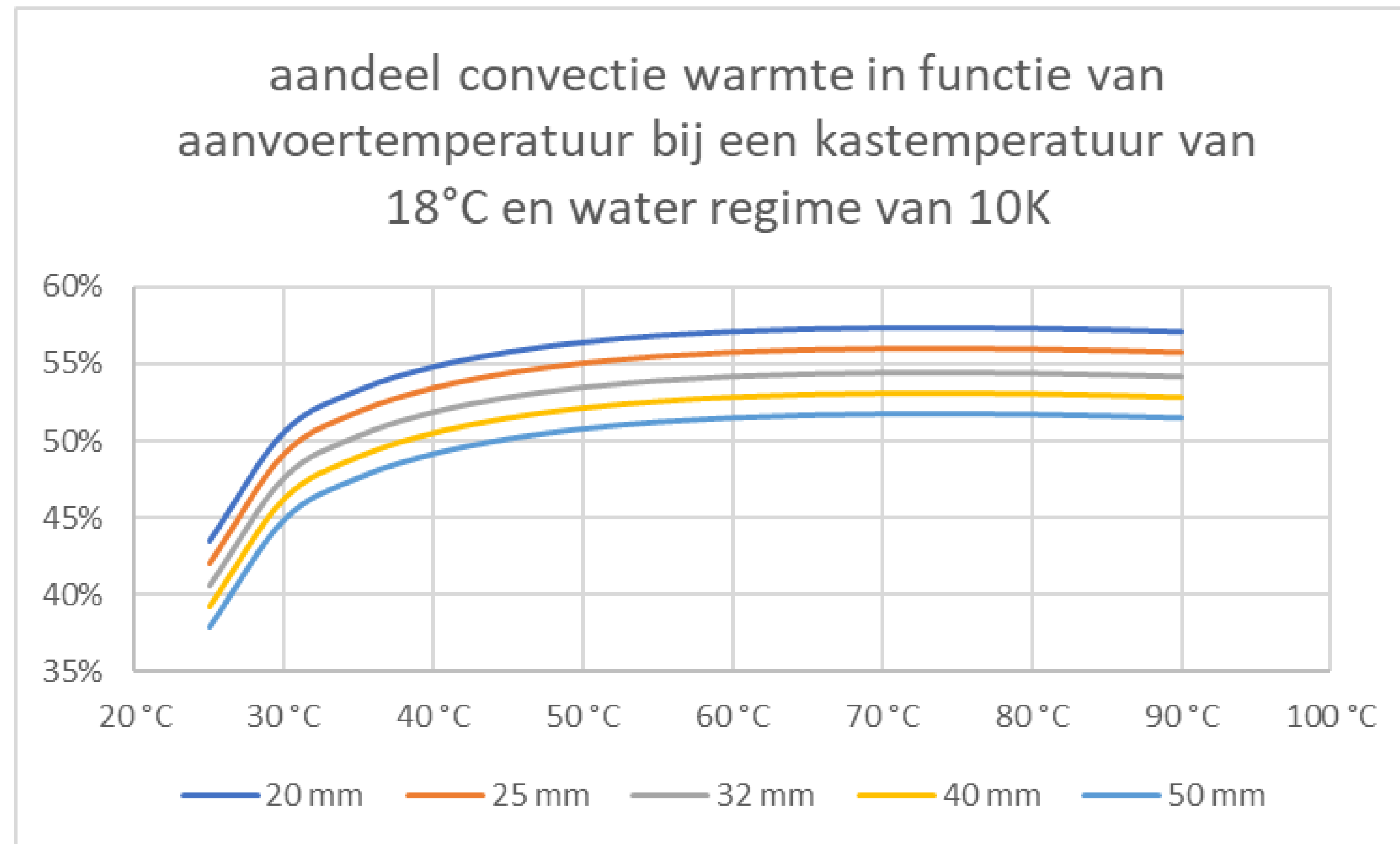

Afgegeven vermogen op basis van theoretische formules

- Formules voor ronde buizen
  - EN Warmteverliezen van buizen
  - Isso publicatie kwaliteitseisen voor warmte technische en CO2 installaties in tuinbouwkassen

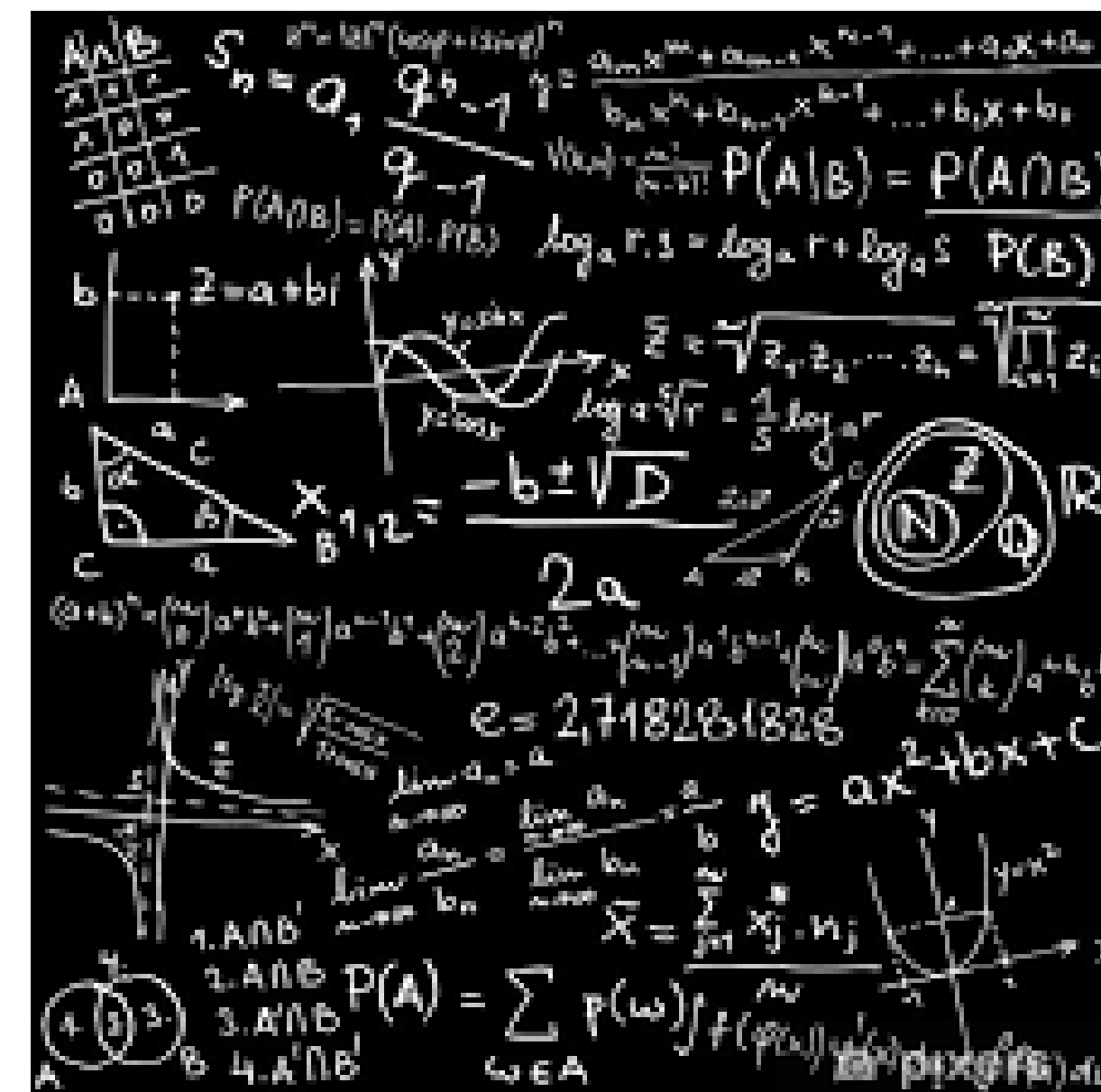
Samenstelling afgegeven warmte

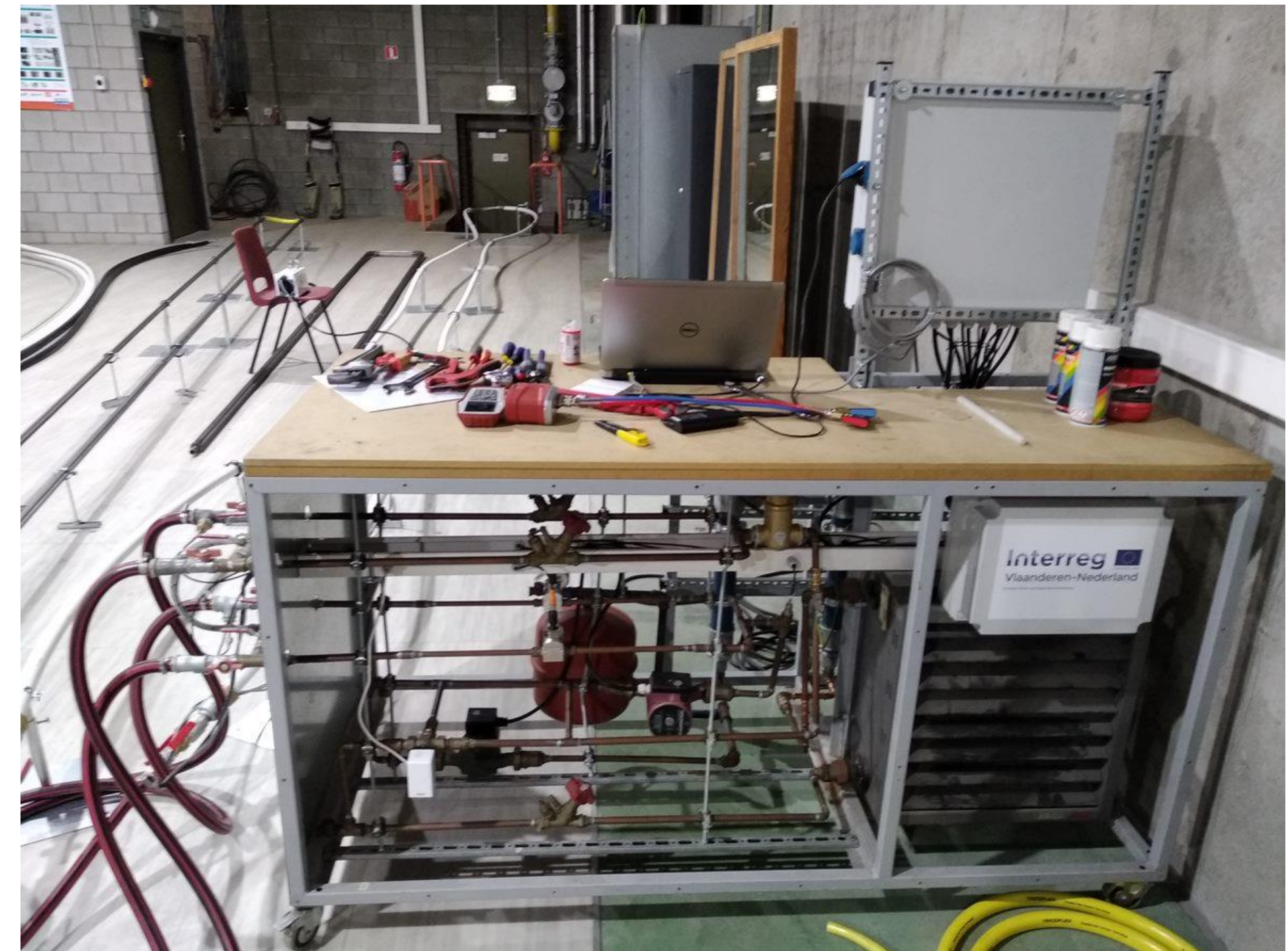
Besluit op basis van formules

- Opsplitsing van convectie en stralingswarmte
- Er wordt geen rekening gehouden met warmte overdracht tussen water en buiswand
- Bruikbaar voor stalen, ronde buizen

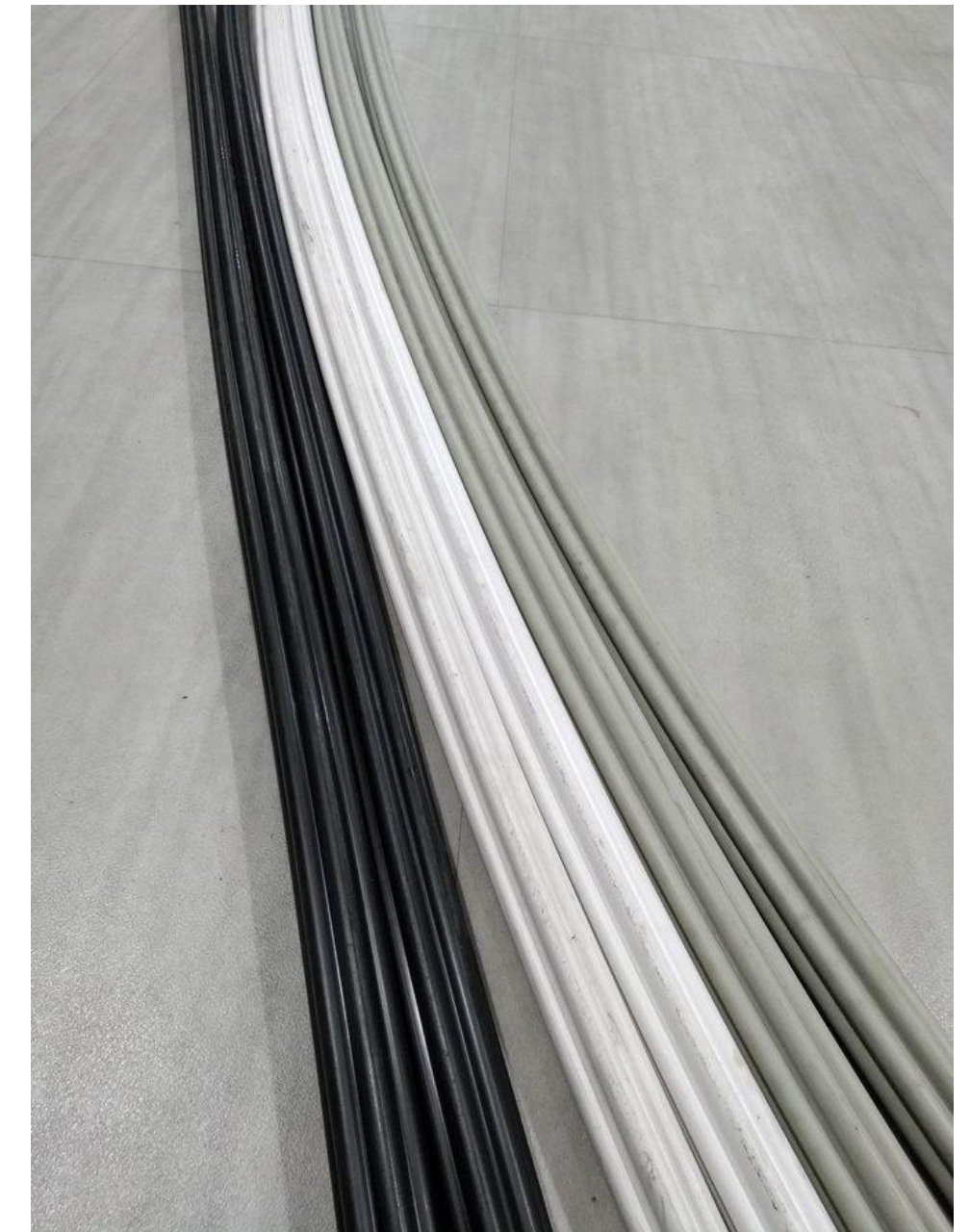
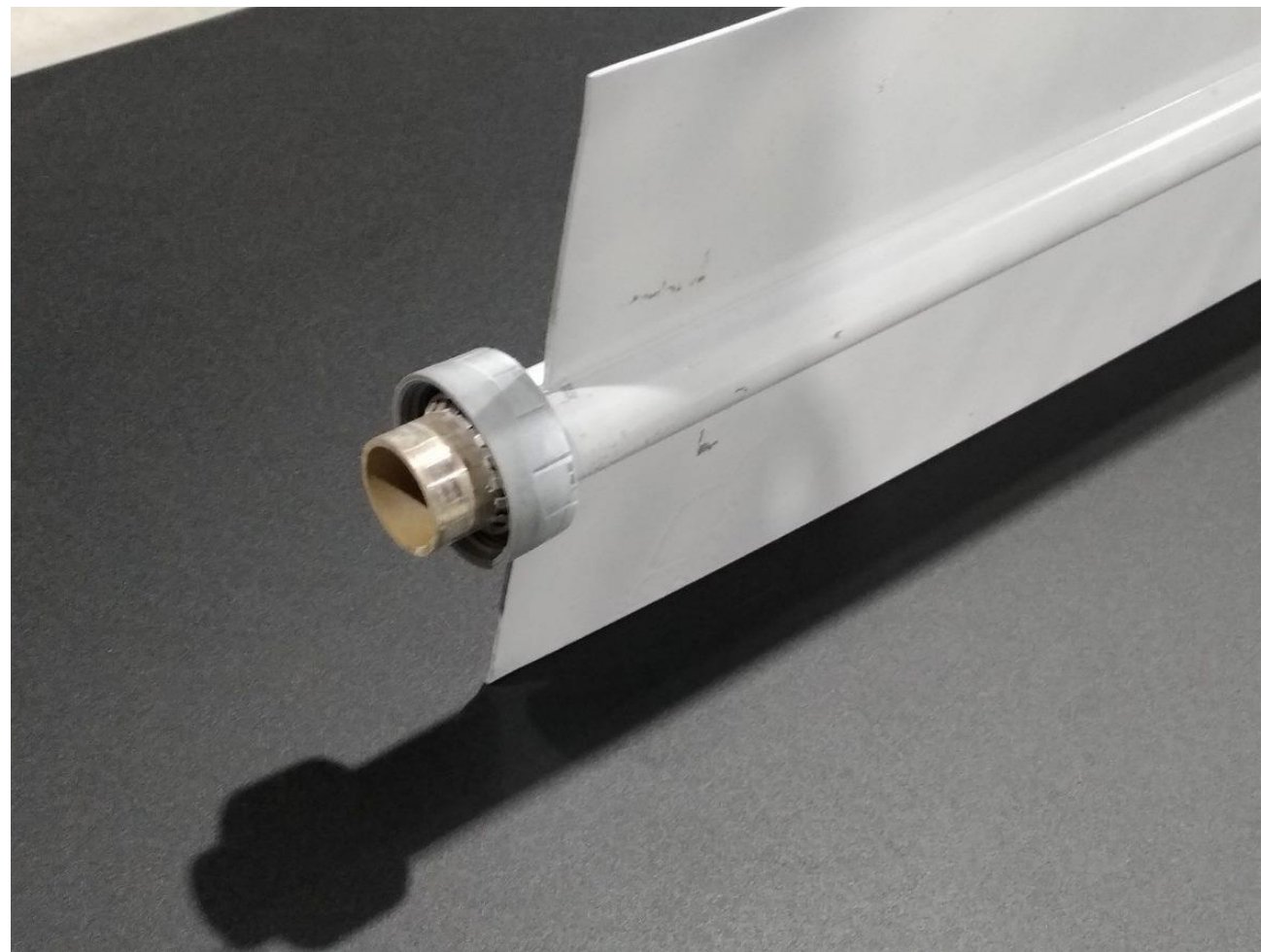

Bespreking aanpak labo testen

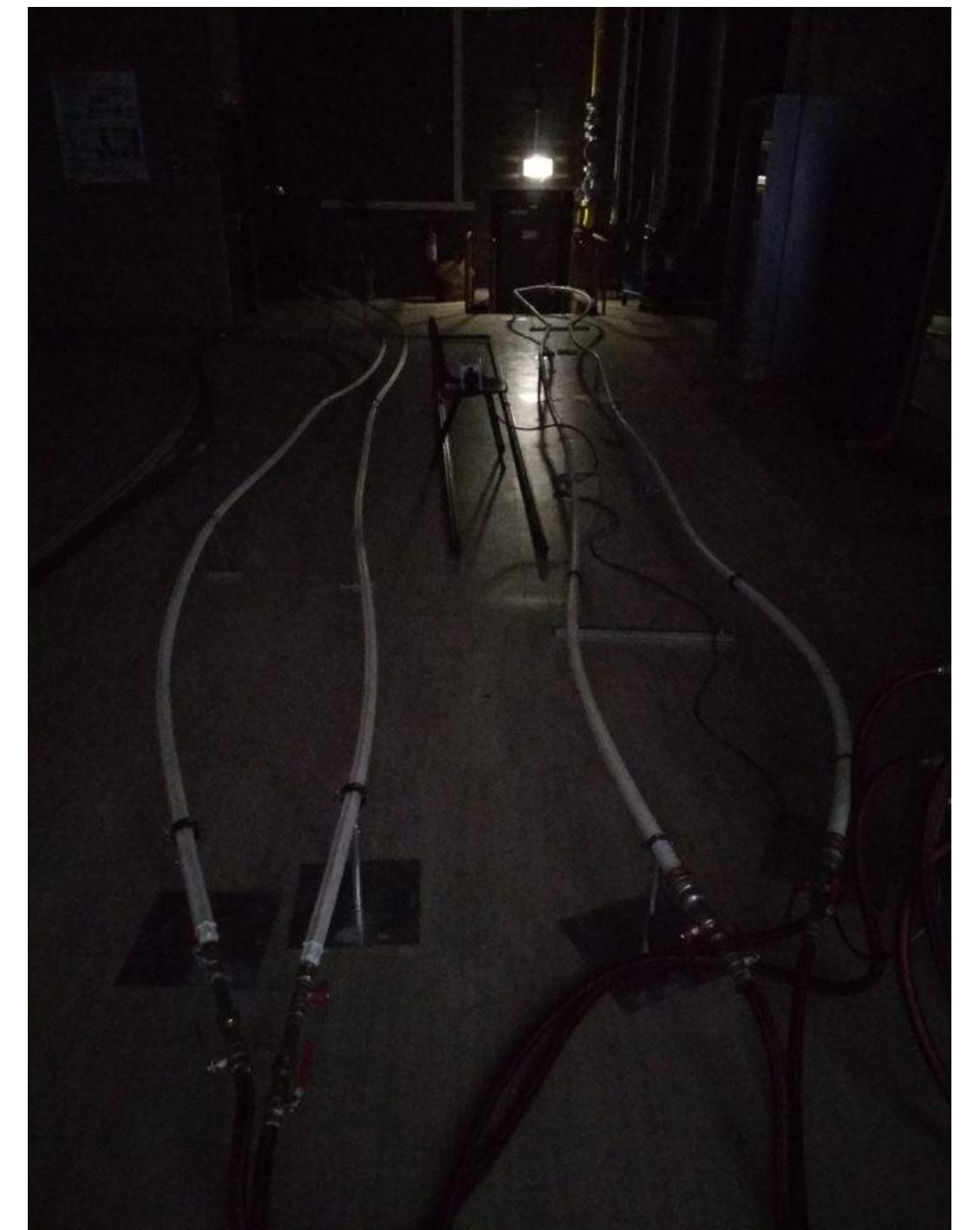
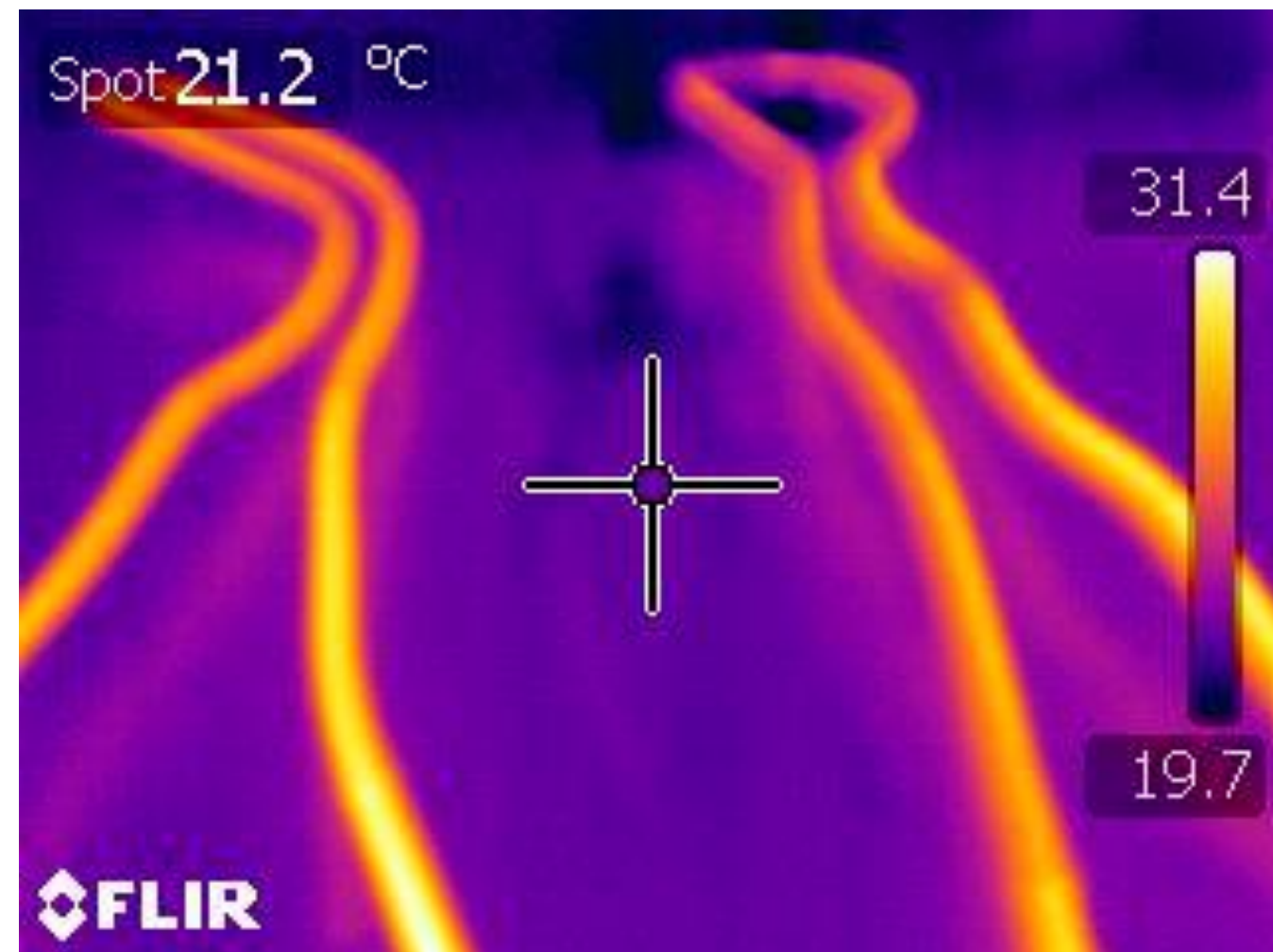

Gekozen buizen voor labo testen

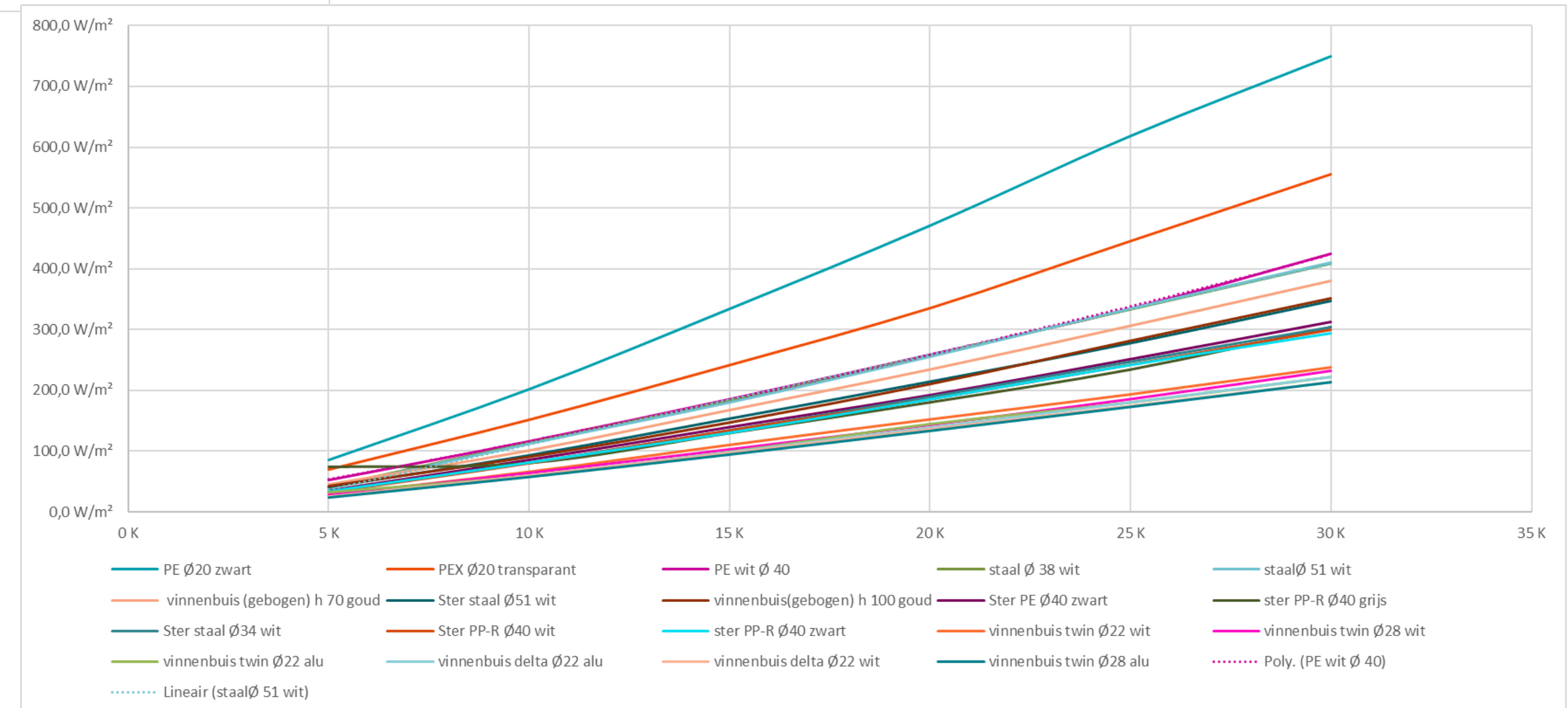
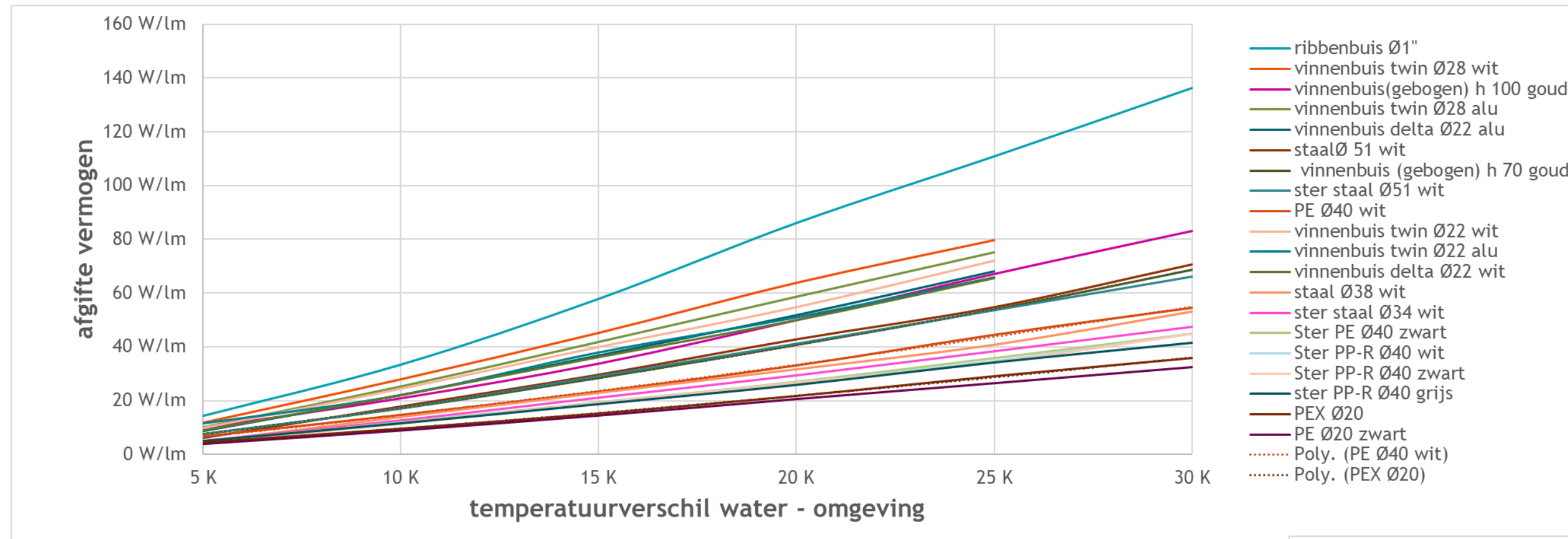

Bespreking labotesten

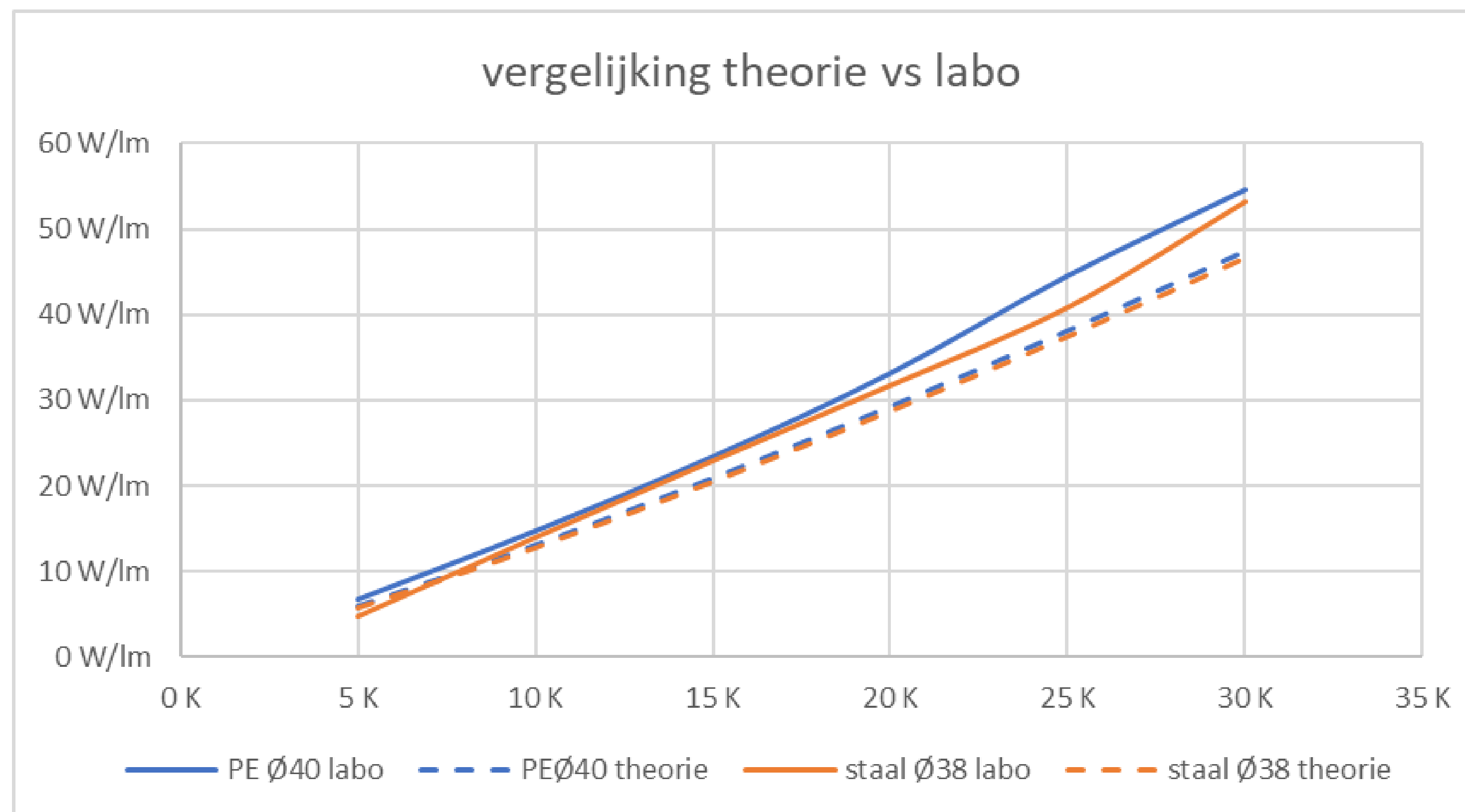

Karakteristieken van buisverwarming

Vershil theorie - labo

Ontwerpregels op basis van labotesten

- <https://kce.thomasmore.be/glastuinbouw1.html>

bepaling vermogen						
benodigd vermogen LT net WKK						
gewenst vermogen LT verwarming (indien niet gekend 0)	0					kW
elektrisch vermogen WKK	850					kWe
geschat benodigd vermogen LT-net voorWKK	170					kW
benodigd vermogen LT	170					kW
afmetingen serre						
breedte traliespant	8					m
	afdeling1	afdeling2	afdeling3	afdeling4	afdeling5	
teeltoppervlakte	10000					m ²
aantal traliespanten (bij middenpad aantal*2)	12					
gewenst aandeel afname LT warmte	100					%
benodigd afgifte vermogen	17	0	0	0	0	W/m ²

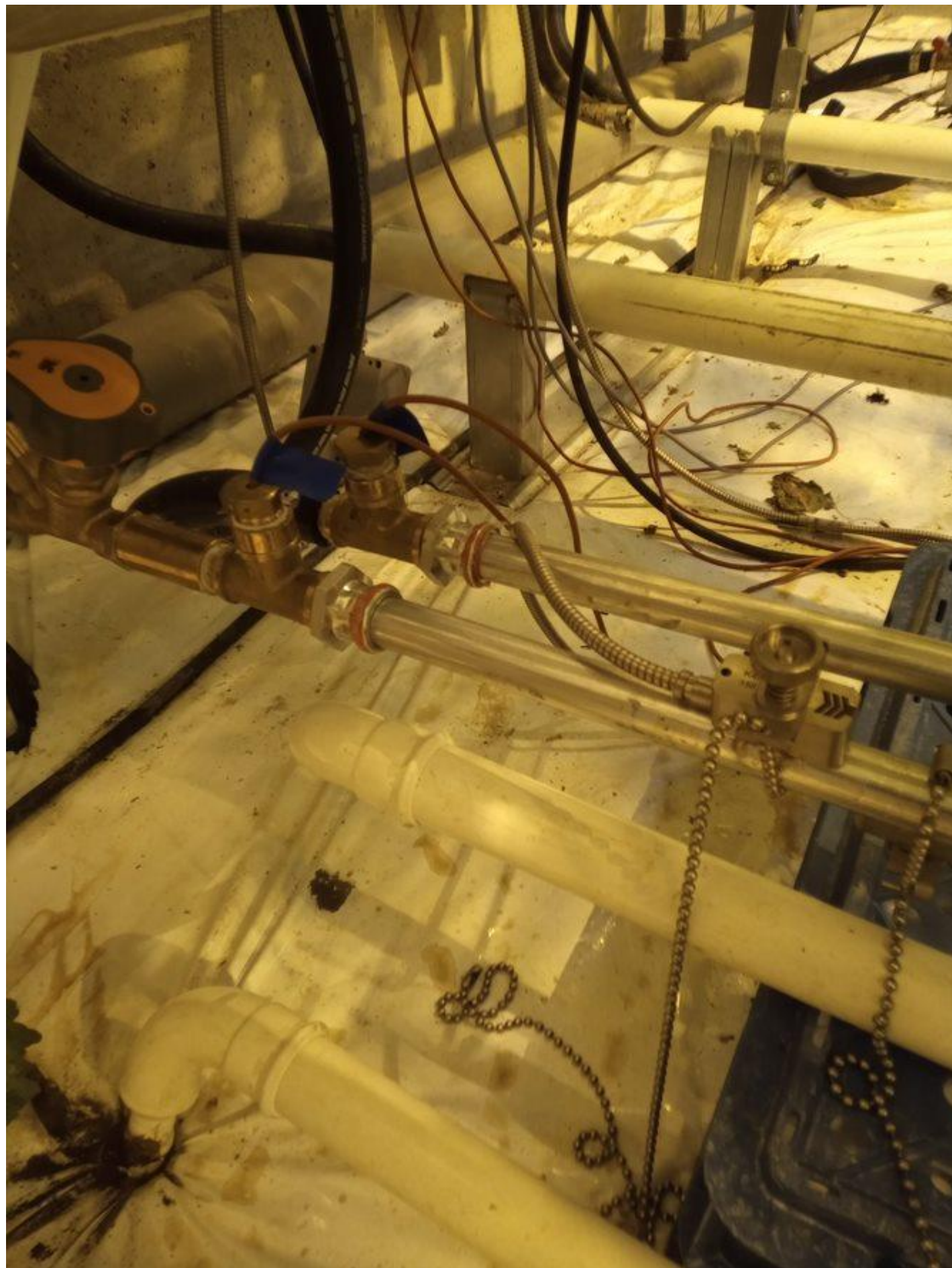
parameters afgifte systeem						
	afdeling1	afdeling2	afdeling3	afdeling4	afdeling5	
aantal buizen per spant	20					
type buis	PE Ø40 wit	PE Ø32 wit	PE Ø32 wit	PE Ø32	PE Ø32	
kasttemperatuur	18					°C
omlooptijd per haarspeld	40					min
temperatuur verschil vertrek- retour	4,66					K
benodigd temperatuurverschil (buis-kas)	5					K
ontwerp vertrektemperatuur	25					°C
ontwerp retourtemperatuur	21					°C
totaal benodigd debiet	32					m ³ /h
stroomsnelheid in de haarspeld	0,09					m/s
type stroming	turbulent					

parametersLT opwekking		
benodigde vertrektemperatuur opwekking	25	°C
berekende retourtemperatuur opwekking	21	°C
totaal debiet opwekking	32	m ³ /h

afdeling	afdeling1	benodigde aanvoertemperatuur per afdeling i.f.v. type buis en kasttemperatuur															
		type buis															
		PE Ø32 wit	PE Ø40 wit	PE Ø50 wit	HENCO PEX Ø20	staal Ø38 wit	staal Ø51 wit	staal ster34	PP-r wit ster34	PE ster34 wit zwart	ALU twin Ø28 wit	ALU twin Ø28 ano	ALU twin Ø22 wit	ALU twin Ø22 ano	alcoa 70 goud	Alcoa100 goud	ribbenbuis 1" 80r/lm
	16	26 °C	23 °C	22 °C	33 °C	24 °C	22 °C	27 °C	26 °C	26 °C	24 °C	24 °C	28 °C	27 °C	29 °C	28 °C	23 °C
	17	27 °C	24 °C	23 °C	34 °C	25 °C	23 °C	28 °C	27 °C	27 °C	25 °C	25 °C	29 °C	28 °C	30 °C	29 °C	24 °C
	18	28 °C	25 °C	24 °C	35 °C	26 °C	24 °C	29 °C	28 °C	28 °C	26 °C	26 °C	30 °C	29 °C	31 °C	30 °C	25 °C
	19	29 °C	26 °C	25 °C	36 °C	27 °C	25 °C	30 °C	29 °C	29 °C	27 °C	27 °C	31 °C	30 °C	32 °C	31 °C	26 °C
	20	30 °C	27 °C	26 °C	37 °C	28 °C	26 °C	31 °C	30 °C	30 °C	28 °C	28 °C	32 °C	31 °C	33 °C	32 °C	27 °C
	21	31 °C	28 °C	27 °C	38 °C	29 °C	27 °C	32 °C	31 °C	31 °C	29 °C	29 °C	33 °C	32 °C	34 °C	33 °C	28 °C
kasttemperatuur	22	32 °C	29 °C	28 °C	39 °C	30 °C	28 °C	33 °C	32 °C	32 °C	30 °C	30 °C	34 °C	33 °C	35 °C	34 °C	29 °C

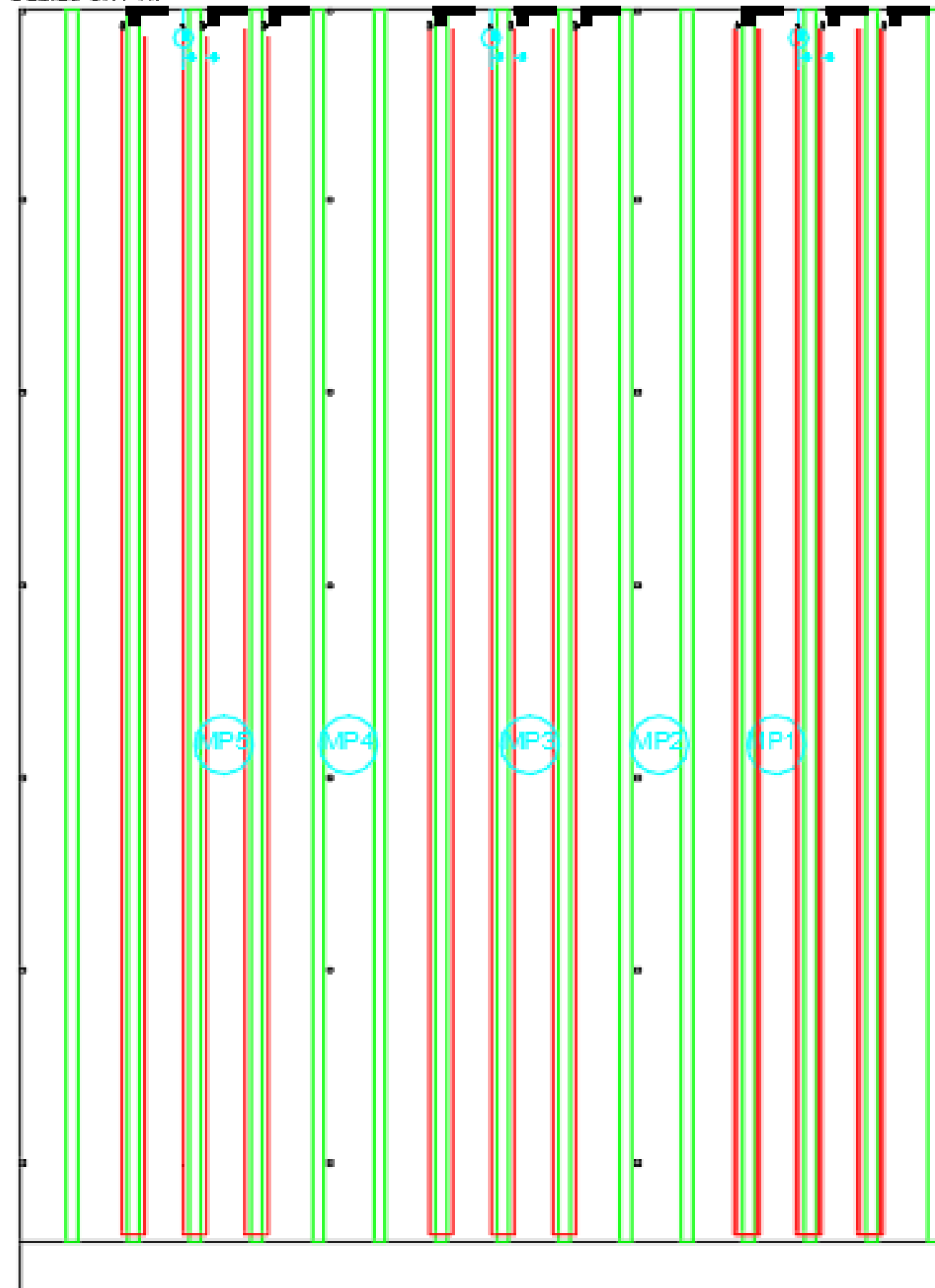
Aanpak praktijktesten

innenbuis h 70
L=60m
aanvoertemperatuur: 40°C
retourtemperatuur: 30
debiet: 0.17³/h

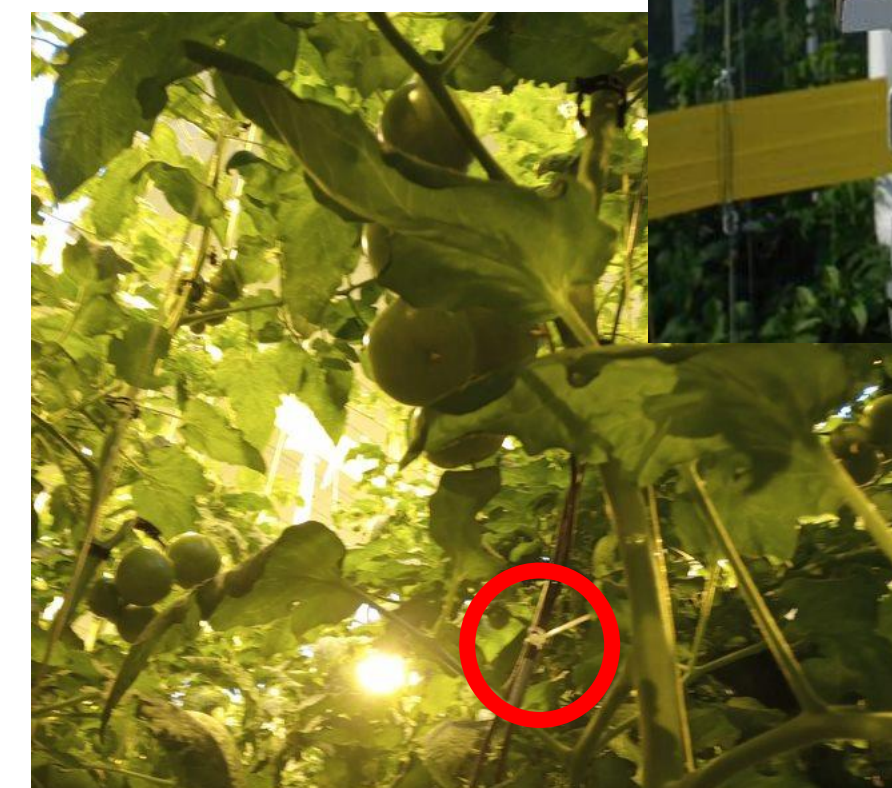
PE Ø40mm
L=82m
aanvoertemperatuur: 40°C
retourtemperatuur: 30
debiet: 0.14³/h

PEx Ø20mm
L=125m
aanvoertemperatuur: 40°C
retourtemperatuur: 30
debiet: 0.21³/h

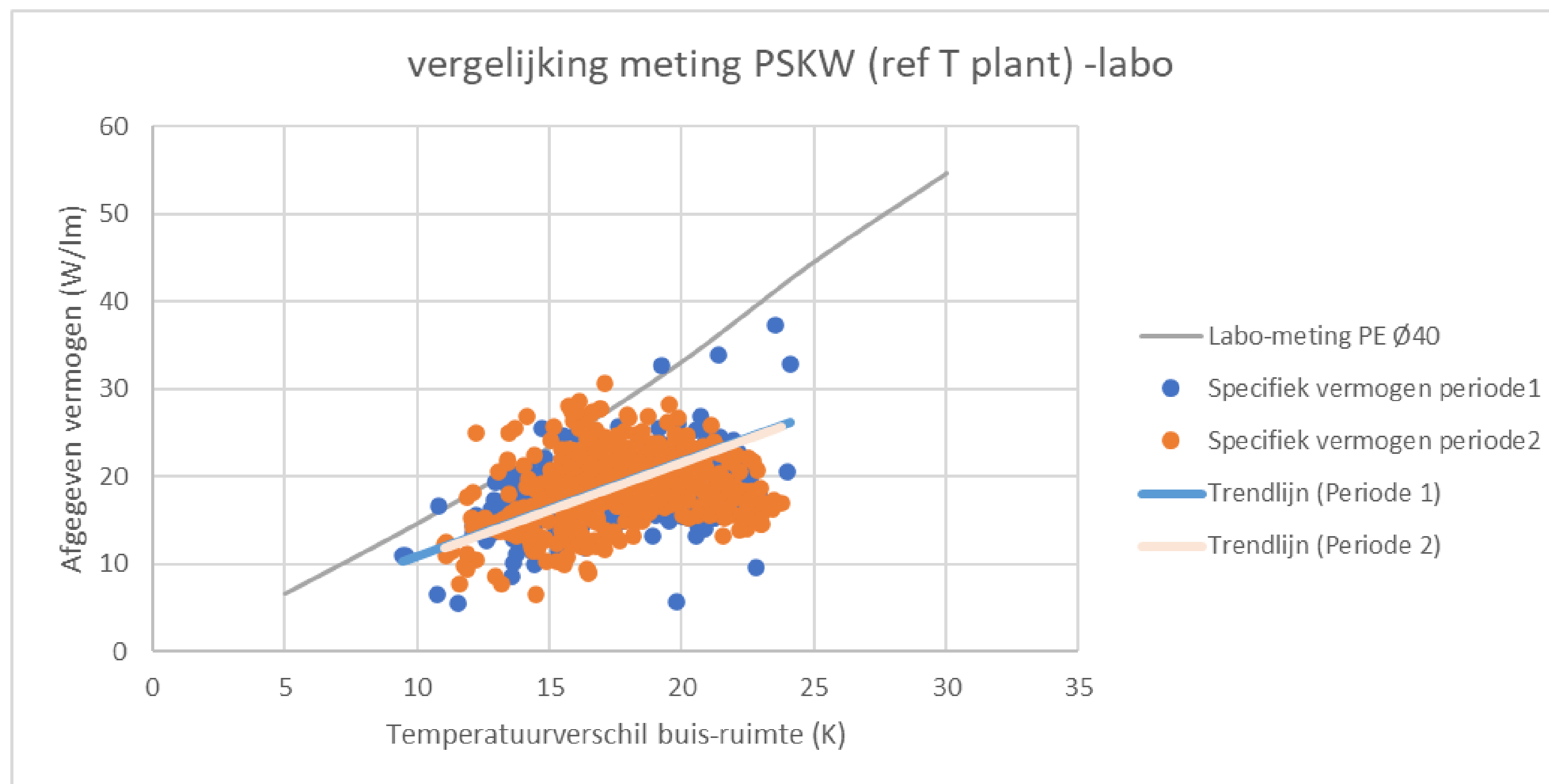

Metingen tijdens praktijktest

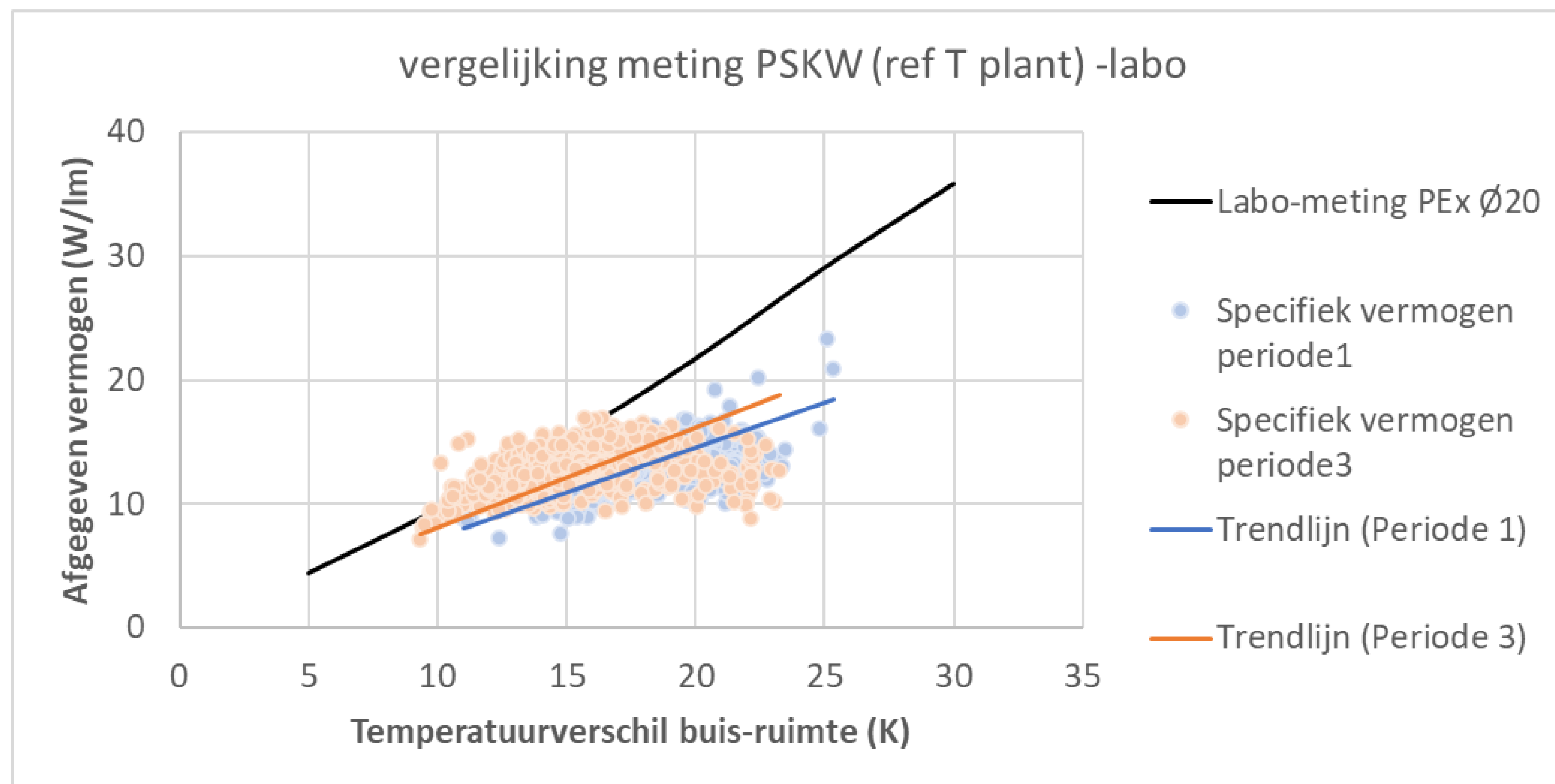

Praktijktest PE Ø40

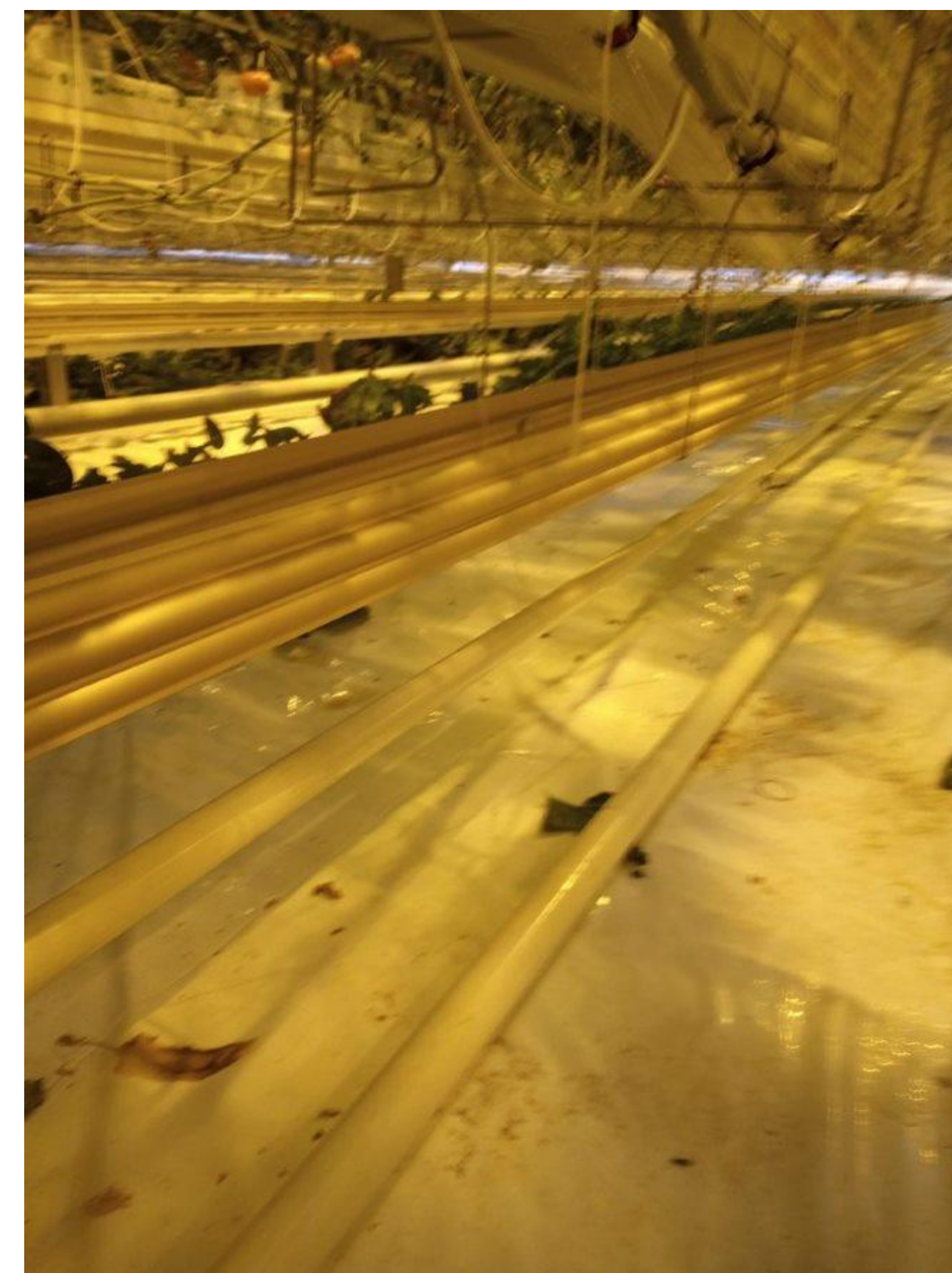
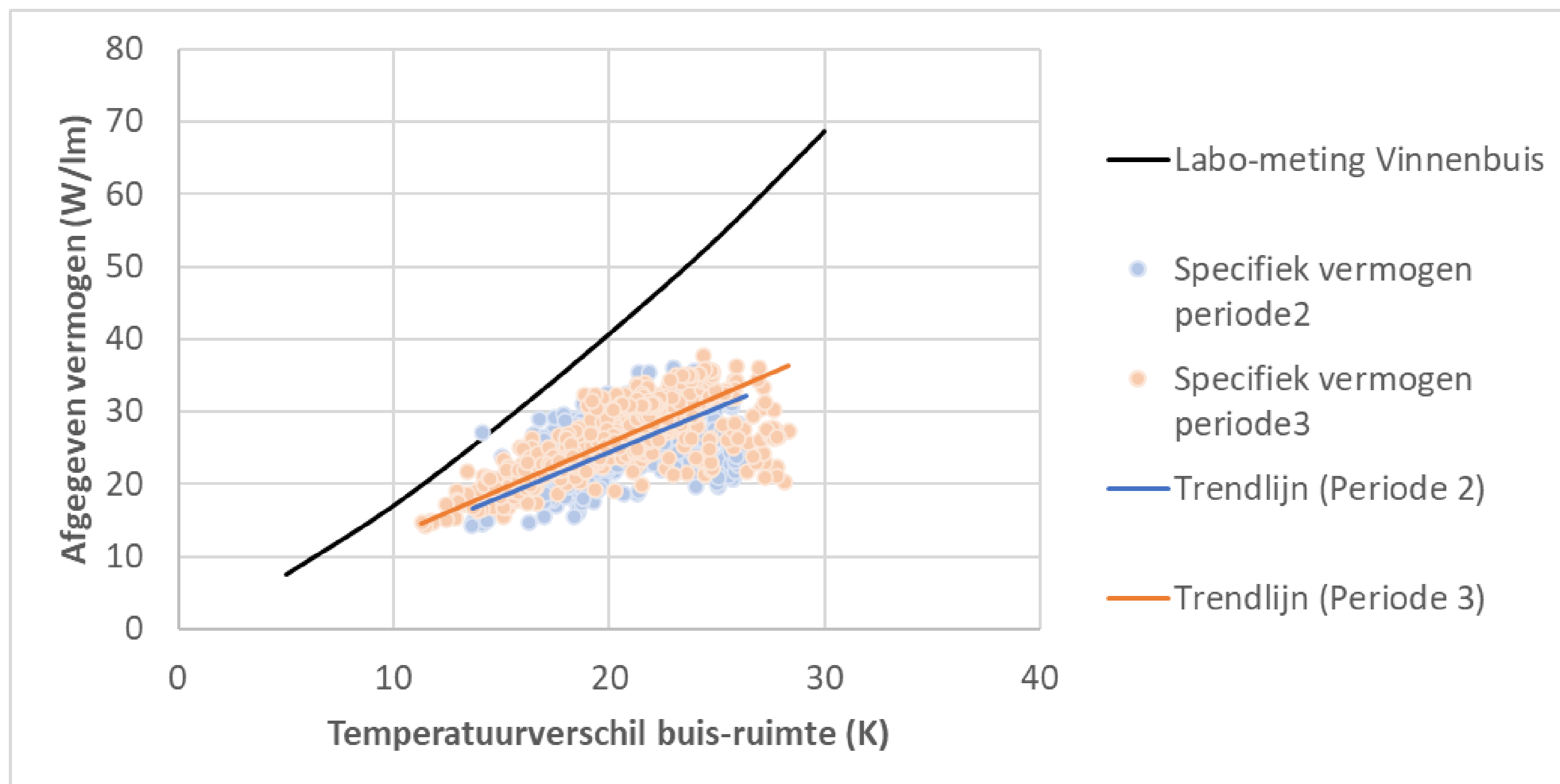

Praktijktest PEx20

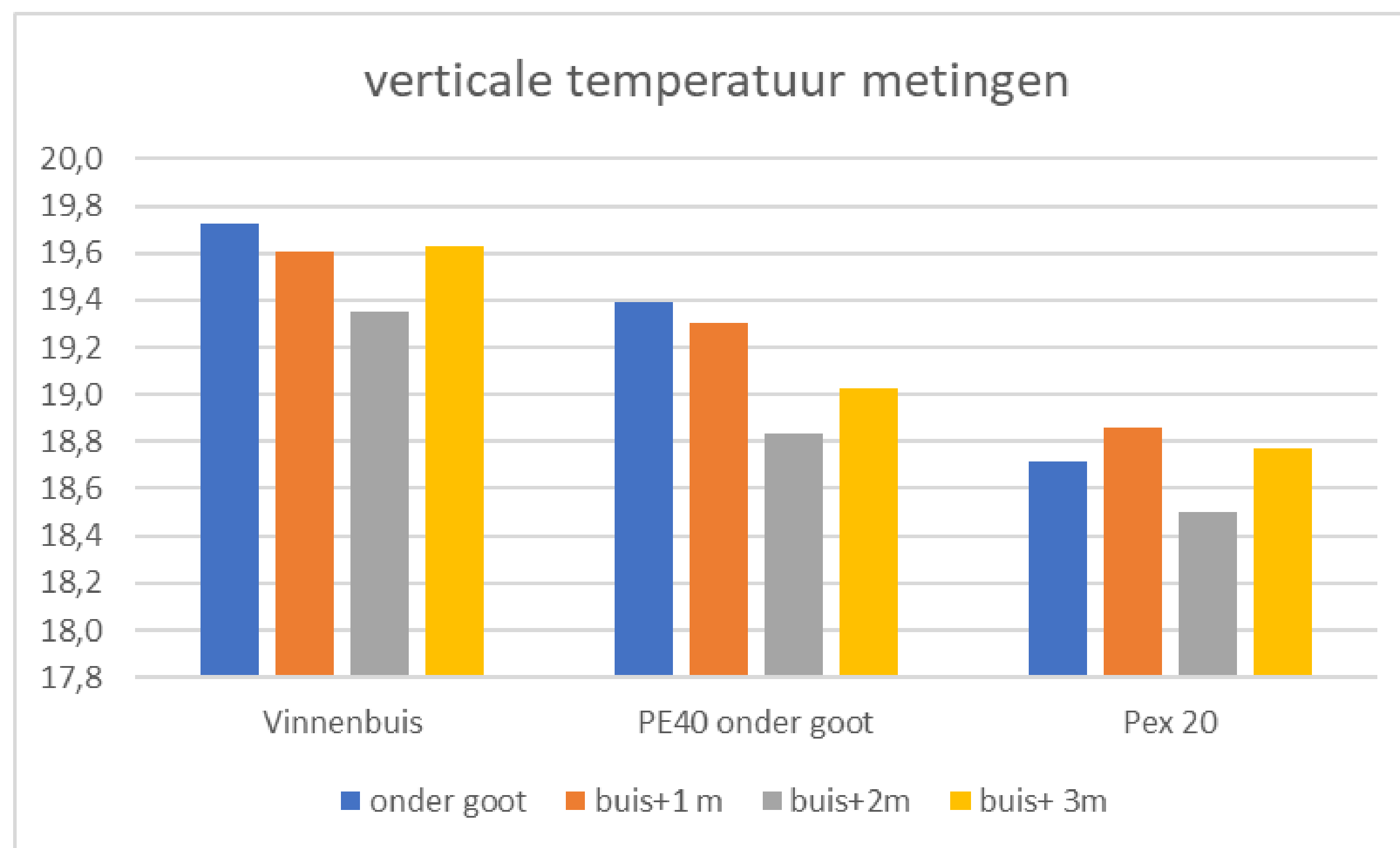

Praktijktest vinnenbuis

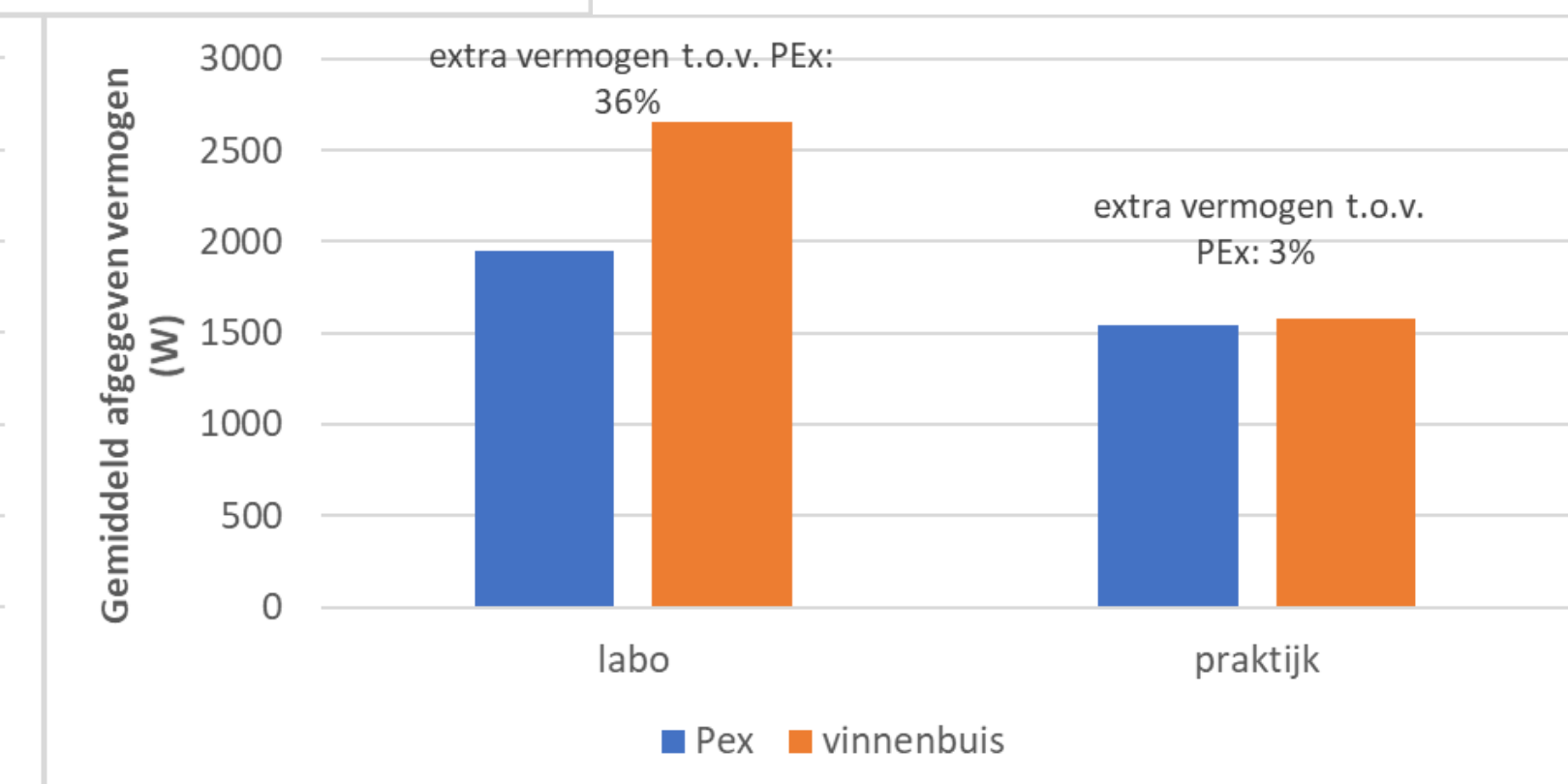
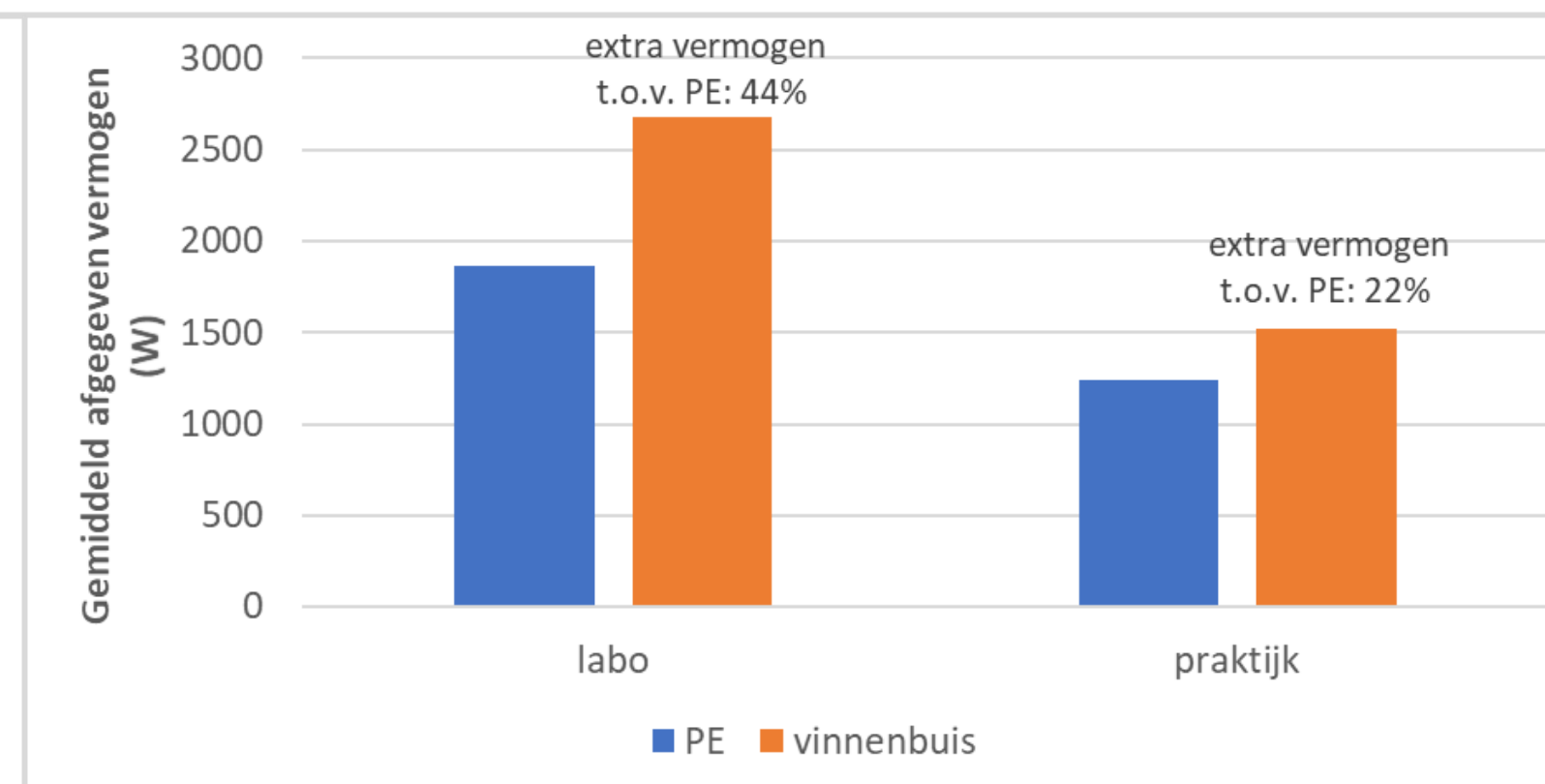
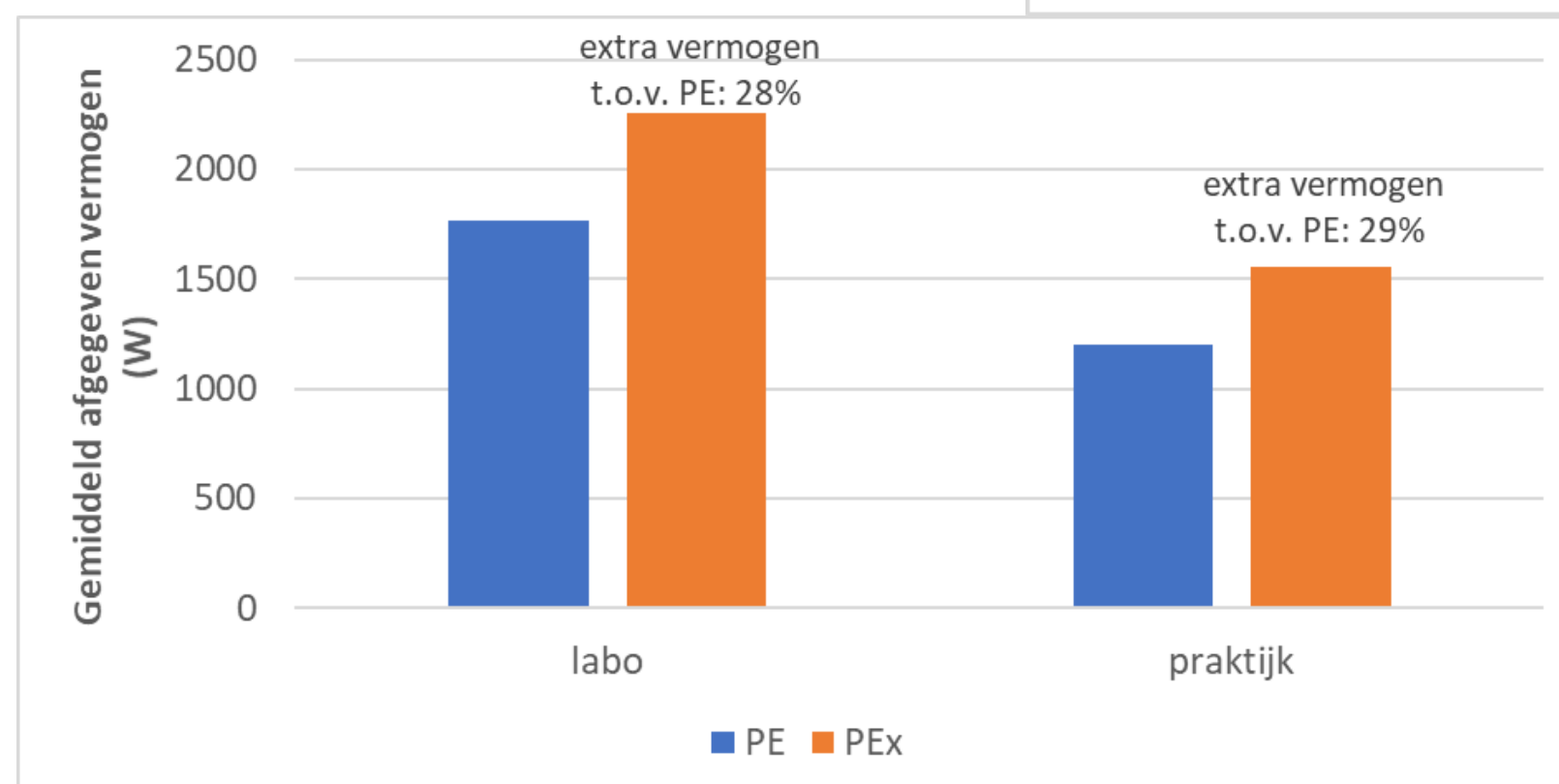
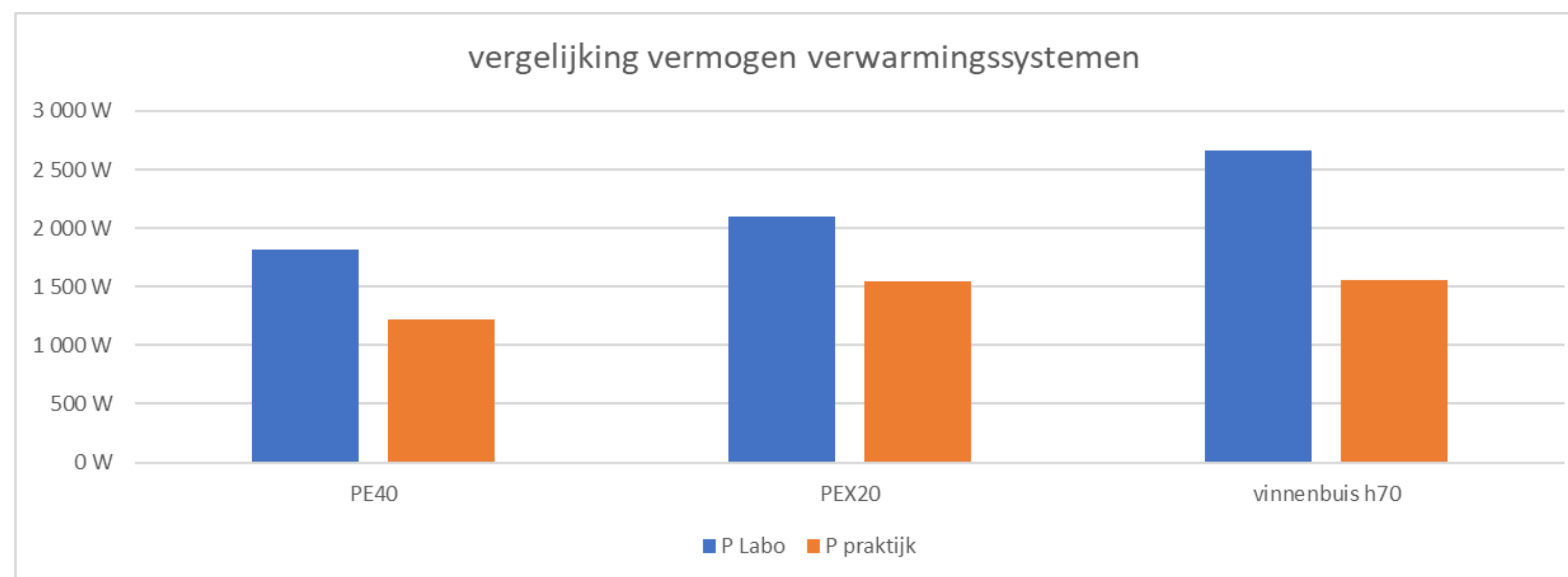

Temperatuur verdeling praktijktest

Resultaten en besluit praktijktest

Besluit

- Laagwaardige warmte is belangrijk en zal nog belangrijker worden omdat deze efficiënter opgewekt kan worden.
- Theoretische formules bruikbaar voor ronde buizen
- Labo testen karakteriseren verschillende buistypes
- Gegevens uit labotesten kunnen gebruikt worden voor ontwerp van installaties
- Invloedfactoren van belang op afgegeven vermogen
- Convector zal sterk afnemen bij lagere temperaturen
  - Optimaliseren plaatsing van de buizen
  - Toepassen van ventilatoren voor betere luchtverdeling

GLITCH

www.glitch-innovatie.eu

Bert.deschutter@thomasmore.be

Interreg EUROPESE UNIE
Vlaanderen-Nederland
Europees Fonds voor Regionale Ontwikkeling